

Leeswijzer

Moderne literatuur

De val van Thomas G. Nelleke Noordervliet

Leeswijzer

De val van Thomas G.

Nelleke Noordervliet

Colofon

Jaar van uitgave: 2020
Uitgever: Atlas Contact, Amsterdam
ISBN: 9789025459703
ISBN e-book: 9789025459949

Uitgever Leeswijzer: Stichting Senia 2022
Auteur leeswijzer: © Els Willems
Senia-nummering: N22-12
Versiedatum: 2 juni 2022

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de samensteller/ Stichting Senia.

Romanbespreking en gesprekshandleiding

De val van Thomas G. – Nelleke Noordervliet

SAMENVATTING

Thomas Geel, uitgever van de kleine, onbeduidende en zieltogende uitgeverij Godfried, probeert een succes te behalen met de uitgave van een bijzonder controversieel boek: *Hedendaags fanatisme*, geschreven door Rudolf Merkelbach. Na publicatie ontstaat een hetze tegen Thomas en het boek, gevoed door de pers en sociale media.

Isa, zijn vrouw, Leonie, hun dochter en Joris, een journalist, doen in deze roman bij toerbeurt verslag van hun gevoelens en ontdekkingen. Zo ontvouwt zich langzaam het verhaal.

In de nasleep van de ophef en de dood van haar man zoekt Thomas' vrouw Isabelle, een bekend kinderboekenschrijfster, de rust op in hun huis in Ierland. De natuur geeft haar troost. Ze krijgt steun van haar Ierse buurvrouw Sally, die kampt met een slopende ziekte. Ze houdt Isa op de been met verhalen en roddels. Isa vraagt zich steeds meer af welke rol zij had in haar huwelijk met Thomas. Hij leek op haar neer te kijken, op haar rijke, burgerlijke achtergrond. Ze concludeert dat hij min of meer een vreemdeling voor haar is. Ze kenschetst Thomas als een avonturier, die zich weinig met de opvoeding en het huishouden bemoeide. Thomas vond haar te afhankelijk. Isa steunt Thomas onvoorwaardelijk bij zijn onderneming om het boek uit te geven. Hun volwassen kinderen Leonie en Arthur verwerken het drama op hun eigen manier. De medewerkers van de uitgeverij, met name de half Surinaamse Anne, zijn minder enthousiast over de publicatie en werkten hem tegen. Na de affaire laten ze hem vallen als een baksteen. Joris' nieuwsgierigheid is gewekt. Hij schrijft een artikel over *Trial by Social Media* waarin de affaire een hoofdrol speelt, en hij probeert filosofiedocente Leonie aan het praten te krijgen over haar vader.

Leonie was Thomas' lievelingskind, maar ze laat hem publiekelijk vallen in een tv-interview. Zoon Arthur houdt zich vooral op de vlakte. Joris probeert het complete verhaal te achterhalen en zoekt onder anderen Anne Benraad op, de pr-medewerkster van de uitgeverij. Zij heeft vooral bezwaar tegen de racistische tendens van het boek. Verder spelen de aanstichter van de affaire, Jan Gansevoort, hoofdredacteur van de website Wiewatwaar, Arie Draaijer, met wie Isa en korte verhouding had, en een aantal anderen een rol in het geheel. Joris' onderzoek wordt gehinderd door het feit dat zijn vrouw zwanger is van hun eerste kind en hij erg opziet tegen het vaderschap.

Als Leonie plotseling op bezoek komt bij haar moeder in Ierland confronteert ze Isa met een familiegeheim. Ze voelt zich buitengesloten door beide ouders. En dat blijkt niet het enige geheim binnen de familie. Langzaam maar zeker ontrafelt zich een scenario van moeizaam zelfinzicht, problematische relaties, fantasie, leugen en waarheid, goed en kwaad. Aan het einde komt Thomas zelf nog aan het woord en geeft een verklaring van zijn doen en laten.

<p>Structuur</p>	<p>INTERPRETATIE</p> <p>De roman is opgebouwd uit herinneringen, brieven, e-mails en een manuscript. Isa's, Joris' en Leonies delen wisselen elkaar af. Isa kijkt terug op haar leven met Thomas. Deze stukken worden afgewisseld met gesprekken met haar buurvrouw Sally en haar gedachten over de Ierse aard en natuur. Leonies deel is een terugblik op de relatie met haar ouders, vooral met Thomas. Ze analyseert haar eigen houding en geeft commentaar. Haar broer Arthur komt nauwelijks aan bod.</p> <p>Joris legt dossiers aan met interviews en brieven aan een aantal betrokkenen. Deze belichten de affaire vanuit de medewerkers van de uitgeverij, vooral de mening van Anne komt uitgebreid aan bod. Ook Jan, de hoofdredacteur van de website Wiewatwaar geeft zijn kijk op de zaak, evenals een stagiair.</p> <p>Het manuscript van Thomas vormt het sluitstuk van het boek.</p>
<p>Tijd en ruimte</p>	<p>Het verhaal speelt zich af in het nu. Grofweg tot een jaar na de gebeurtenissen die leiden tot de affaire Thomas G., rond de kerst. Langzaam maar zeker komt er inzicht in de gebeurtenissen die leiden tot de publicatie van het boek. Het geeft een goed inzicht in de tijdgeest en de invloed van media op het dagelijks leven.</p> <p>Het blijkt dat de jeugd van Thomas een belangrijke aanleiding was voor zijn gedrag. Ook de nasleep van Tweede Wereldoorlog speelt een rol. Het verhaal is voor een groot deel chronologisch, maar er zitten een aantal flash-backs in. Zoals de herinneringen van Isa en Leonie die teruggrijpen op het verleden. Het manuscript van Thomas beschrijft vooral zijn jeugd en is eveneens een terugblik op het verleden. Thomas' periode in België en Hoorn zijn beslissend voor zijn toekomst. In Antwerpen of Brussel (dat is niet helemaal duidelijk) wordt hij als 11-jarige aan zijn lot overgelaten. Daarna bivakkeren ze een tijd in Parijs en aan de Middellandse zee. Later in Hoorn komt hij in aanraking met het reactionaire gedachtegoed van Rudolf. Hij ervaart een gevoel van bevrijding door het lezen van romans, gestimuleerd door zijn leraar wiskunde.</p> <p>Isa vertrekt naar het familiehuis in Ierland om te ontkomen aan de ophef rond de affaire. De natuur en de Ierse volksaard zijn erg belangrijk voor haar, hier kan ze ontspannen, komt ze tot zelfinzicht en kan ze beslissingen nemen voor haar toekomst.</p> <p>Een deel van de roman speelt zich af in Amsterdam, de plaats van de uitgeverij en het ouderlijk huis.</p>
<p>Thematiek</p>	<p>Leugens en werkelijkheid, manipulatie. Het belangrijkste thema van de roman is fantasie, leugen tegenover werkelijkheid. Thomas is een meester in het romantiseren van zijn leven. Hij liegt over de dood van zijn ouders en maakt hen interessanter dan ze werkelijk zijn. De media, die een grote rol spelen in de affaire, doen vaak hetzelfde, een fabel van het leven maken en meningen manipuleren. Ook Isa maakt zich schuldig aan leugens, ze verzwijgt de dood van haar eerste kind. Joris en Leonie liegen tegen elkaar om hun ware motieven te verbergen. Thomas geeft het boek van Rudolf uit omdat hij vindt dat hij een soort ereschuld te vereffenen heeft, maar aan de andere kant wil hij zijn zieltogende uitgeverij een opkikker geven door een controversieel boek uit te geven: slechte pers is geld waard.</p>

<p>Motieven</p>	<p>Anne is tegen de uitgave: ze heeft feministische en antikoloniale opvattingen en lekt de discussie binnen de uitgeverij over de publicatie naar een sensatiebeluste website. De vraag is of Thomas een podium had moeten geven aan rechts-radicale ideeën. Beiden manipuleren de publieke opinie om hun eigen punt te maken.</p> <p>De relaties tussen alle personages zijn van belang in het boek: Isa fileert haar huwelijk van alle kanten. De vader-zoon relatie tussen Hans Geel en Thomas is bepalend voor Thomas' houding en keuzes in zijn latere leven. De vader-dochter relatie tussen Thomas en Leonie komt op scherp te staan als ze in het openbaar afstand neemt van haar vader. Ook Leonies relatie met Isa, die al slecht was, verslechtert na de ontdekking van Leonie dat ze een overleden zusje had, en dat Isa en Thomas dit verzwegen voor hun kinderen.</p> <p>Zijdelings is daar nog de relatie tussen Joris en zijn zwangere vrouw en tussen Joris en Leonie. Beiden gaan een relatie aan omdat ze iets van elkaar moeten. Ook hier spelen leugens een rol.</p> <p>Annes relatie met Thomas wordt pas later verstoord. Eerst kijkt ze tegen hem op, maar na de voorgenomen publicatie van het boek onderneemt ze actie tegen hem.</p> <p>De relatie tussen Rudolf en Thomas wordt pas aan het eind van het boek duidelijk: de pesterijen op school vanwege Rudolfs manke been en de NSB-opvattingen van Rudolfs ouders scheppen een band waar Thomas zich niet aan kan onttrekken.</p> <p>Rouwverwerking. Alle personages in het boek moeten op een of andere manier hun verlies verwerken. Isa gaat naar Ierland om haar ondergeschikte rol in haar huwelijk en de dood van Thomas te verwerken. Ze rekent af met haar verleden door alle foto's te verbranden. Leonie denkt na over haar rol in het gezin. Ze heeft veel kritiek op haar volgzame moeder, adoreert haar vader. Tegelijkertijd voelt ze zich buitengesloten als Thomas sterft. Joris is bang om vader te worden. Pas na de geboorte van zijn zoon komt hij ermee in het reine. Anne is vooral kwaad op Thomas, hij valt voor haar van zijn voetstuk als witte, geprivilegieerde man.</p> <p>De liefde voor cultuur. Literatuur komt in het hele boek terug. Alle personages zijn belezene mensen. Thomas ziet de Welshe dichter Dylan Thomas als held, hij noemt hem zijn broer. Ook Isa, Leonie en Joris halen regelmatig klassieken aan: Lev Grossman, Henry James, Dostojewski, Spinoza, Bertold Brecht, T. S. Eliot en Thomas Beckett om er maar een paar te noemen.</p> <p>Aan het slot vertelt Sally het verhaal van de Tuatha Dé Danann, edele wezens tussen goden en mensen in. Ze splitsten Ierland in twee delen, boven- en onderwereld omdat mensen inbreuk maakten op het paradijs. Maar goedheid, kennis en kunst is nog steeds beschikbaar voor wie dat verlangt. De titel <i>Hedendaags fanatisme</i> doet denken aan de titel van een boek van Renate Rubinstein <i>Hedendaags feminisme</i>, een pleidooi tegen militante feministen en voor het oplossen van problemen door beide seksen.</p>
------------------------	--

	<p>Rubinstein verwijst met haar titel weer naar een boek van Carry van Bruggen <i>Hedendaags fetisjisme</i> over eigenschappen die aan taal worden toegekend, en die op hun beurt weer naar de werkelijkheid verwijzen.</p> <p>Muziek speelt een kleine rol. Zoon Arthur is succesvol in de muziek business, Isa geniet van Ierse folk in een pub, en haalt de duistere popmuzikant Nick Cave en klassiek componist Sibelius aan. Ze bepalen soms de sfeer in het verhaal en benadrukken het feit dat de hoofdpersonen cultuurliefhebbers zijn.</p> <p>Vertelperspectief Er zijn vier ik-vertellers, Isa, Leonie en Joris. Thomas komt pas aan het eind van het boek aan het woord. Ieder geeft zijn eigen subjectieve kijk op de gebeurtenissen.</p> <p>De kracht van deze afwisselende vertellers ligt in het feit dat de toedracht van de affaire en de relaties tussen de verschillende mensen langzaam maar zeker onthuld worden, wat ten goede komt aan de spanning van het relaas. In het begin is niet duidelijk wat er met Thomas is gebeurd. Ook het motief voor de publicatie van het omstreden boek en de discussie en de achterliggende politiek binnen de uitgeverij worden pas later duidelijk.</p> <p>Ieder heeft een eigen agenda: Joris zoekt een scoop, en wil achterhalen wie de klokkenluider is binnen de uitgeverij. Isa wil begrijpen wie Thomas nu eigenlijk was. Leonie confronteert haar moeder met het geheim van het dode zusje en Anne wil haar frustratie over de racistische ideologie van Rudolf, het slavernijverleden en witte privileges kwijt.</p> <p>De onthullingen van Thomas vormen een afgerond slot, de onderlinge relaties zijn duidelijk en de beweegredenen van Thomas komen aan het licht.</p> <p>We leren de vertellers grondig kennen door hun persoonlijke verhalen en gedachten. Het zijn goed ontwikkelde personages. Ook de onderliggende motieven en relaties komen uitgebreid aan bod.</p>
<p>Personages</p>	<p>Thomas Geel: uitgever bij uitgeverij Godfried. Zoon van Hans, een kunstenaar en landverrader die zijn zoon met harde hand opvoedde en tijden negeerde. Rebels imago. Knap en een narcist. Ziet publicatie van het foute boek als injectie voor de uitgeverij. Leugenaar, man van gezond verstand, arrogant. Praat niet over gevoelens. Zijn motto: je maakt je eigen leven. Het is niet duidelijk of een ongeluk de oorzaak is van zijn dood, of dat het zelfmoord is. Zonder hem valt het gezin uit elkaar.</p> <p>Isabelle/Isa Geel: kinderboekenschrijfster, in haar huwelijk is ze afhankelijk en ondergeschikt aan haar man. Ze komt uit een burgerlijke, gegoede familie, oud geld. Ze gaat vreemd met Arie Draaijer, oud-uitgever, collega van Thomas. Verzwijgt de dood van haar eerste kind voor haar zoon en dochter. Vertrekt naar Ierland om grip op de situatie te krijgen.</p>

Joris de Groot: freelancejournalist, schrijft een stuk over *Trial by Media*, focus op zijn werk zorgt voor spanningen met Lucille, zijn zwangere, overbezorgde vrouw. Ziet op tegen vaderschap. Heeft een slippertje met Leonie. Vraagt zich af of hij de wreedheid van de media ten opzichte van Thomas en Anne moet blootleggen voor het gemeenschappelijk goed.

Leonie Geel: dochter van Thomas en Isa. Emotieloos, universitair docente. Geeft colleges *Representatie van het kwaad in kunst en literatuur*. Isa en zij zijn water en vuur. Vind haar moeder zwak en afhankelijk. Oogappel van haar vader. Na zijn dood voelt ze zich buitengesloten. Ze is berekenend in haar relatie met Joris.

Anne Benraad: pr-medewerkster van de uitgeverij. Half Surinaams. Haar afkomst bepaalt haar ideeën over het boek van Rudolf. Kwaad op Thomas. Met Joris voert ze verhitte discussie over de privileges van witte mensen en het slavernijverleden. Gaat de strijd aan door klokkenluider te worden en de conflicten bij de uitgeverij publiek te maken.

Rudolf Merkelbach: jeugdvriend van Thomas. Geplaagd vanwege zijn NSB ouders en zijn manke been. Aanhanger van het ultra-rechtse gedachtegoed van Isaäc da Costa (*Bezwaren tegen den geest der eeuw*, 1823). Dat geschrift was een geruchtmakend manifest tegen het liberalisme, de verdraagzaamheid en het rationalisme van de 19e eeuw. Da Costa stelde daar tegenover het behoudend calvinisme, als lid van het Réveil, een beweging binnen het protestantisme. Rudolf speelt in op Thomas' schuldgevoel en annexeert hem voor zijn overtuigingen.

Arthur: zoon. Doet iets met muziek, veroordeelt Leonie omdat ze haar vader verraden heeft tijdens een tv-interview. Hij maakt zich niet druk en wil het loslaten. Dat raadt hij Leonie ook aan. Werkt niet mee aan Joris' artikel, wil inzage.

Sally: Isa's zieke buurvrouw in Ierland. Goede band met Isa, had ook doodgeboren kinderen. Droog gevoel voor humor.

Verder nog:

Jan Gansevoort: hoofdredacteur website Wiewatwaar.

Frederik Bons: hoofd Wajang uitgevergroep.

Marius Brummelhuis: zakelijk medewerker uitgeverij Godfried.

Simon Peerdeman: wiskundeleraar in Hoorn, getrouwd met Fie met wie Thomas op 16-jarige leeftijd een relatie krijgt.

Oom Bart en tante Cor: ouders van Rudolf in Hoorn.

Taal en stijl

Nelleke Noordervliet is een vakkundige schrijfster die net zo makkelijk de taal van een e-mail als die van een verhalend manuscript hanteert. Haar taal is makkelijk toegankelijk, vlot leesbaar en toegespitst op degene die op dat moment aan het woord is. Zo leren we Thomas steeds iets meer kennen via de verschillende standpunten. De persoonlijke achtergronden hebben een herkenbare en emotionele lading. Het is een heel doordachte vorm waarbij stukje bij beetje het hele verhaal wordt onthuld.

Het ongeluk met Thomas is bijvoorbeeld niet meteen duidelijk, maar er zijn al wel aanwijzingen in het begin van de tekst. De dialogen tussen de personages zijn scherp en geloofwaardig. De relaties zijn beeldend beschreven.

Bij Isa staat de introspectie, het beschouwende voorop, met beschrijvingen van het Ierse landschap en de natuur. Bij Joris komen zijn journalistieke vaardigheden om de hoek kijken. Annes kijk op de zaak is verwerkt in een transcriptie die Joris maakte van twee interviews met Anne. Leonies relaas is doorspekt met tirades tegen haar ouders en nogal pretentieuze overpeinzingen. Thomas' manuscript is een aanklacht tegen zijn vader en zijn armoedige, liefdeloze en vreselijke jeugd.

REACTIES UIT DE PERS

De reacties van de pers op *De val van Thomas G.* zijn wisselend.

Rob Schouten prijst Noordervliet om de keuze van de vorm, het meerstemmige verhaal: 'een vorm die de scherpzinnige schrijver die Noordervliet is, als gegoten zit'. 'Het resultaat is een afwisselend en boeiend palet van opvattingen, karakters en persoonlijke geschiedenissen, door Noordervliet strak geregisseerd want zij is wel een schrijfster van de nuance, maar niet van de losse eindjes'. (Rob Schouten: 'Nelleke Noordervliet jongste roman over de rel rond een fout manifest kent nuance én vaart'. In: *Trouw*, 19 september 2020)

Vooraf de vele, niet altijd overtuigende stemmen en ideeën in een roman van nipt 300 pagina's staat de recensent tegen, in tegenstelling tot de mening van Rob Schouten: 'Het is vol, te vol, dit verhaal in vele stemmen, waarin de lezer zich naar de apotheose toepuzzelt'. (Marjolijn De Cocq: 'De val van Thomas G. van Nelleke Noordervliet: ideeën over de kwetsuren van deze tijd'. In: *Het Parool*, 4 september 2020)

Naast kritiek op de drie ik-vertellers als 'pathologische zelfuitleggers die steeds hun innerlijke tegenstrijdigheden herkennen en benoemen', is er meer fundamentele kritiek op deze 'saaie leeservaring'. 'Maar vooral is het jammer dat de analyse van het probleem dat de roman aan de kaak wil stellen zo oppervlakkig blijft. Noordervliet lijkt met de affaire-Geel het mediaklimaat te willen bekritisieren waarin elk debat vastloopt in wij/zij-denken of verhardt tot een kwestie van dader en slachtoffer'.

Femke Essink: 'Achter het worteltje aan. In *De val van Thomas G.* laat Nelleke Noordervliet links en rechts op elkaar botsen. Een confrontatie die wat voorspelbaar uitpakt'. (In: *De Groene Amsterdammer*, 30 september 2020)

In dit interview komt Noordervliet zelf aan het woord. De journalist meldt dat het verhaal geen sleutelroman is, maar onmiskenbaar een verhaal van de moderne tijd. 'Waar meningsverschillen en generatieconflicten ontsporen door het vliegwieleffect van cancel culture'. (Tomas de Veen: 'Mijn idealen hangen aan mij als zeepokken aan een oude schuit'. In: *NRC*, 4 september 2020)

INFORMATIE OVER DE AUTEUR

Nelleke Noordervliet werd geboren in Crooswijk, Rotterdam in 1945. Ze komt uit een katholiek arbeidersgezin, dochter van een automonteur. Ze werd opgevoed met dezelfde waarden als de burgerlijke Isa, maar minder dwingend. Ze zette zich wel af: 'Je wilt nu eenmaal je eigen wereld maken, je eigen standaard. Zodra dat is gebeurd, (...) ga je begrijpen waar de tekortkomingen vroeger uit voortkwamen. Dan kun je je ouders vergeven'. (in: *De Standaard*)

Na haar gymnasiumtijd studeerde ze Nederlands aan de Leidse universiteit, en sloot haar studie cum laude af in Utrecht, om daarna een tijd te werken als lerares. Ook was ze gemeenteraadslid voor de PvdA in Monster. Ze is al meer dan vijftig jaar getrouwd en heeft twee dochters.

In 1987 verscheen haar historische debuutroman over de vrouw van Multatuli, *Tine, of de dalen waar het leven woont*, fictieve dagboeknotities van Tine zelf. Ze beschrijft hierin haar emotionele afhankelijkheid van de beroemde schrijver en het gevoel van zelfonderschatting, niet genoeg zijn voor je man. Dit gegeven, dit zelfonderzoek komt terug in de persoon van Isa, ook afhankelijk van haar uitbundige, arrogante man. Tegelijk is ze ook trouw aan haar mans idealen.

'In een huwelijk als dat van Thomas en Isa zijn er geheimen, en de worsteling om emoties en rede met elkaar te verenigen.' 'Empathie is een vorm van informatie verzamelen: je verdiept je in een ander.' Dat is een probleem van deze tijd volgens Noordervliet: je moet je impulsen uitstellen en beheersen door informatie te verzamelen om een ander te kunnen begrijpen. (Noordervliet in *NRC*)

Naast romans schreef Noordervliet essays en historische non-fictie. Bijzonder is het boek *Altijd roomboter*, een documentaire over het leven van haar grootmoeder. In 1994 kreeg ze de *Multatuliprijs* voor haar roman *De naam van de vader*.

Prijzen In 2013 schreef ze speciaal voor de boekenweek het essay *De leeuw en zijn hemd*. In 2018 werd Nelleke Noordervliet onderscheiden met de *Constantijn Huygensprijs* voor haar hele oeuvre. De jury prees haar om: 'haar aanzienlijke stilistische en vertelkwaliteiten om in literatuur iets wezenlijks te zeggen over de wereld.' Dat geldt zeker voor deze roman. Noordervliet schreef naast haar romans ook columns voor het dagblad *Trouw* en het radioprogramma *OVT*.

We kunnen dit is haar meest recente roman, verschenen in januari 2022.

Situering Veel van Noordervliets romans hebben een historische achtergrond of invalshoek. In deze roman speelt het verleden, waarmee Thomas worstelt en die de aanleiding is van de publicatie van Rudolf Merkelbachs boek, een grote rol.

Ook houdt ze zich bezig met ethiek: hoe moet een mens leven, hoe maak je de keuze tussen goed en kwaad. 'Er lopen nu eenmaal maar weinig mensen rond zoals Dostojevski's prins Myshkin, die door en door goed zijn, en van wie je hoopt dat je ze eens in je leven zult ontmoeten. Een beetje slechtheid maakt mensen ook wel leuk, toch. Zolang ze maar eerlijk zijn over zichzelf. (...) Onze opdracht is om zo goed mogelijk te leven'. (in: *De Standaard*)

In een aantal romans stelt ze actuele problemen aan de kaak. In deze roman is dat het mediaklimaat waarin mensen kunnen roepen wat ze willen. Er zit geen filter op uitingen van haat en racisme. Anne Benraad is een voorbeeld van de feministe die woedend is over het goedpraten en bagatelliseren van het slavernijverleden. Joris voelt zich daar ongemakkelijk bij. Hier botsen linkse opvattingen. Noordervliet zegt hierover: 'Helpt het als ik hem beschuldig, of vraag ik hem beter om er samen iets van te maken?' Ze neemt als schrijver een genuanceerde positie in en vindt dat ze zich mag verplaatsen in iemand met een slavernijachtergrond. Als dat niet kan zou dat het einde zijn van de literatuur volgens haar.

Andere belangrijke onderwerpen waarover Noordervliet schrijft, zijn onder meer de Franse Revolutie (*Het oog van de engel*) en ons koloniale verleden (*Pelican Bay*).

Over haar schrijverschap zegt Noordervliet: 'Langzamerhand kom je erachter dat schrijven een rechtvaardiging is van je bestaan. De futiliteit ervan staat als een paal boven water, maar het is toch "to write or not to be" zoals Isa het zegt.' (in: *De Standaard*)

VERDER LEZEN EN KIJKEN

Sociale media.

The Social Dilemma, Netflix, 2020

Een documentaire over de manipulatie en de gevolgen van technologie op de maatschappij en het gedrag van mensen waarbij verschillende communicatie-experts en oud-medewerkers van o.a. Google, Facebook en Twitter aan het woord komen.

Dubbelleven en huwelijk.

Wanda Reisel *Liefde tussen 5 en 7*, roman, 2015

Een journaliste ontdekt dat haar minnaar een dubbelleven leidt in Amerika en zint op wraak. Een reconstructie van een liefde en de actie die daarop volgt.

Kees van Beijnum *De ordening*, roman, 1998

Een jonge filosofe ordent het archief van de weduwe van een landverrader. Ze maakt kennis met een fascinerende man die niet is wie hij zegt te zijn.

VRAGEN EN DISCUSSIETIPS

Uw eerste indruk

1. Geef uw eerste indruk van het boek. Denk aan omslag en flaptekst. Hoe denkt u erover na lezing van het boek?
2. Wat is volgens u de gedachte achter de kleine letter van de titel *de val van Thomas G.*? En achter het weglaten van het lidwoord *de* op de omslag?

<p>Het boek nader bekeken</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Vindt u dat het thema, de negatieve gevolgen van sociale media op iemands leven, voldoende uitgewerkt is? 4. Welk personage spreekt u het meest aan in dit boek? Waarom? 5. Waarom zou Isa alle familiefoto's hebben verbrand? En waarom verzwegen ze de dood van haar eerste kind. 6. Wat vindt u van de uitval van Anne naar Joris over het slavernijverleden? Begrijpt u haar felle houding? 7. Heeft u meer begrip voor Thomas na het lezen van het manuscript dat hij na zijn dood nalaat? Waarom zou Isa het manuscript na lezing verbranden? 8. Welke aanwijzing heeft u over het ongeluk van Thomas dat tot zijn dood leidt? Waarom is dat belangrijk voor Isa en zijn kinderen om te weten? 9. Joris beweert dat zijn artikel de wreedheid van de media moet blootleggen voor het gemeenschappelijk goed. Wat denkt u van zijn motivatie? Wat zou er nog meer bij hem spelen? 10. Waarom kan Leonie zo weinig empathie opbrengen voor haar moeder denkt u? In hoeverre vindt u Leonie sympathiek? 11. Wat is de rol van Ierland en buurvrouw Sally in het verhaal volgens u? 12. Hoe worden de onderlinge relaties beschreven door Nelleke Noordervliet? Bijvoorbeeld de relatie tussen Rudolf, zijn familie en Thomas? 13. In hoeverre vindt u het verhaal spannend?
<p>Schrijver, lezer en maatschappij</p>	<ol style="list-style-type: none"> 14. In het boek botsen de opvattingen van Anne, een half-Surinaamse feministe met de reactionaire ideeën van Rudolf. Ze gaat met Joris in discussie, die daarop reageert met onbehagen. Herkent u het of komt u zelf wel eens in dit soort situaties? Denk aan de ideeën van bijvoorbeeld <i>Forum voor Democratie</i> of de Zwarte Piet discussie. 15. Denkend aan de discussie rond de vertaling van Amanda Gormans gedicht <i>The Hill we Climb</i> door Marieke Lucas Rijneveld: vindt u dat een romanschrijver het recht heeft om in de huid van iemand anders te kruipen? Bijvoorbeeld een witte mannelijke schrijver in de huid van een zwarte vrouw? 16. Zijn er actuele voorbeelden te noemen van rellen/gebeurtenissen en de negatieve impact op mensen waarbij sociale media een rol spelen?
<p>Creatieve vragen</p>	<p>Alternatieve vraag (indien gewenst)</p> <ol style="list-style-type: none"> 17. U neemt een rol naar keuze aan. Speel de redactie na en verdedig of val de stelling aan, of de controversiële uitgave van <i>Hedendaags fanatisme</i> wel uitgegeven moet worden.

	<p>BRONNEN</p> <p><i>De internetlinks uit deze leeswijzer zijn ook te vinden op www.senia.nl bij het betreffende boek.</i></p> <p><i>De links kunnen in de loop van de tijd wijzigen. We houden ze up-to-date op de website van Senia, niet in de leeswijzers.</i></p> <p><i>Sommige links verdwijnen in de loop van de tijd achter een betaalportaal</i></p> <p>Recensies</p> <p>Rob Schouten: 'Nelleke Noordervliet jongste roman over de rel rond een fout manifest kent nuance én vaart'. In: <i>Trouw</i>, 19 september 2020 https://www.trouw.nl/recensies/nelleke-noordervliet-jongste-roman-over-de-rel-rond-een-fout-manifest-kent-nuance-en-vaart~b82436da/</p> <p>Marjolijn De Cocq: De val van Thomas G. Van Nelleke Noordervliet: ideeën over de kwetsuren van deze tijd'. In: <i>Het Parool</i>, 4 september 2020 https://www.parool.nl/kunst-media/de-val-van-thomas-g-van-nelleke-noordervliet-ideeen-over-de-kwetsuren-van-deze-tijd~b30cee39/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.nl%2F</p> <p>Femke Essink: 'Achter het worteltje aan. In <i>De val van Thomas G.</i> laat Nelleke Noordervliet links en rechts op elkaar botsen. Een confrontatie die wat voorspelbaar uitpakt'. In: <i>De Groene Amsterdammer</i>, 30 september 2020. https://www.groene.nl/artikel/achter-het-worteltje-aan</p> <p>Jelle van Riet: 'Mijn idealen hangen aan mij als zeepokken aan een oude schuit'. In: <i>De Standaard</i>, 19 september 2020 https://www.standaard.be/cnt/dmf20200917_97316286</p> <p>Thomas van Veen: 'Alles zeggen is een grote fout'. In: <i>NRC</i>, 4 september 2020 https://www.nrc.nl/nieuws/2020/09/03/alles-zeggen-is-een-grote-fout-a4010714</p> <p>Overig</p> <p><i>You Tube</i> interview: <i>Broese Bruist Boekenlive</i> Nelleke Noordervliet over <i>De val van Thomas G.</i>: 'Social Media verketterd' https://youtu.be/xq_repbRcSQ</p> <p><i>You Tube</i> Van begin tot eind: Nelleke Noordervliet en Vincent Merjenberg, Literair programma <i>Scheltema</i> https://youtu.be/1FW-06p0RkA</p> <p>Reactie op deze leeswijzer?</p> <p>De werkgroep Moderne literatuur is benieuwd naar uw ervaring met deze leeswijzer. We doen ons uiterste best om jaarlijks een twintigtal informatieve én inspirerende leeswijzers samen te stellen. Uw reacties, vragen en suggesties stellen wij erg op prijs. Deze kunt u sturen naar literatuurwerkgroep@senia.nl</p>
--	---

